

EL 88% DELS CONTRACTES DE 2007 FOREN TEMPORALS

Un 58% dels empleats (11 milions) no arriben a cobrar 1100 euros

Miguel Angel de Lucas
Diagonal
www.rebellion.org
25-01-2008

Tot i els 4.300 milions d'euros que s'inverteixen anualment per a incentivar a empresaris a realitzar contractes indefinits, i per més que l'acord entre Govern, CCOO i UGT assegurés al juliol de 2006 millorar la qualitat del treball, la lacra de la precarietat continua en els primers anys de la reforma laboral. Mentre joves, dones i immigrants són els sectors més afectats.

Pràcticament nou de cada deu contractes firmats durant tot el 2007 foren de caràcter temporal. És un càlcul aproximat, però cada treballador temporal registra cinc contractes de treball a l'any. Amb aquesta mitjana, no costa molt imaginar-se a aquest tipus d'empleat aixecar una cella, escèptic al sentir al Govern presumir del "mig milió de llocs de treball" creats l'any passat. A la segona meitat de 2006, als mesos següents de l'aprovació de la reforma, que prometia "millor qualitat i disminució de la precarietat laboral", les concessions milionàries a empresaris semblaren funcionar. Augmentà quasi el doble el número de contractes indefinits (principalment bonificats), així com la conversió de contractes temporals en indefinits.

Tot i així, la seva quantitat total amb prou feines superà aquest any el 15% dels llocs de treball firmats. La dada apareix al llibre *Contratos temporales y precariedad*. A judici del seu autor, José Luis Carretero, la reforma "tot i presentar-se com un intent de tornada al treball de qualitat", no es dirigeix contra el rumb neoliberal del mercat, sinó que es limita a atorgar noves bonificacions a la classe empresarial. No obstant, una vegada acabat l'efecte inicial de les subvencions a empresaris perquè contractessin de forma estable, fins i tot UGT i CCOO han admès l'aturada en la creació de treball fix. Així es recupera la tendència a la temporalitat, la taxa de la qual ha augmentat progressivament al llarg d'aquesta dècada, passant d'un 32% a l'any 2000 a un 34,59% del total de la població ocupada al 2006. Avui, 5,5 milions de treballadors, la tercera part de la població activa, treballa amb contracte temporal.

En opinió de Carretero, la mala qualitat del treball no és conjuntural, sinó que obeeix a l'estratègia d'un determinat model econòmic. "La classe empresarial ha apostat globalment per la temporalitat com a manera de permetre la rotació dels treballadors". I d'aquesta aposta s'extrauen varis beneficis. En el cas més gràfic se situa l'estalvi de costos marginals, com les vacances, que es converteixen en períodes sense contracte entre una renovació i la següent. Però també es deixa sentir en el pla de les reivindicacions laborals. "La temporalitat s'ha convertit en una gegantesca espasa de Damocles que penja sobre el treballador, comminant-lo a la docilitat i a la passivitat. No ser renovat és el malson recurrent", apunta Carretero, qui afegeix com això provoca "un treballador menys reivindicatiu que el fix, menys procliu a la sindicació, més adaptable a la mobilitat", i amb el qual "l'extinció del contracte és menys costosa per l'empresari".

Concessions sindicals

Tot això, unit a una llarga trajectòria de cessions sindicals, que des de que l'Estatut dels Treballadors de 1980 es venen traduint en modalitats cada cop més laxes per a la contractació, amb majors beneficis per l'empresari al temps que s'abaratia l'acomiadament i es reduïen les cotitzacions, ha acabat per generar un còctel que situa a l'Estat espanyol al cap d'Europa en precarietat. Un "aprofundiment sistemàtic dels processos de precarització" que per a Carretero suposa "la paulatina descomposició del dret laboral".

D'això en saben els joves entre 25 i 29 anys, que amb un 45% de temporalitat doblen la mitjana europea. I la tendència ha afectat a l'economia domèstica. Els contractes temporals suposen de mitjana entorn a un 30% menys de sou que els llocs indefinits. O a vegades menys encara. Al 2004, el sou mitjà d'un lloc fix se situava en 29.105 euros l'any. Pel treballador temporal, aquesta xifra baixava fins a 13.803. Si es té en compte que, segons estudis recents, una de cada cinc llars té a tots els seus membres en edat de treballar a l'atur o en treballs temporals, la imatge del treballador temporal com a 'milleurista' jove, urbanita i que viu al dia suposa una visió edulcorada de la realitat. I falsa: d'acord amb el Ministeri d'Hisenda, el 58% del total d'assalariats cobren menys de 1.100 euros. Tot això sense tenir en compte els diferències per qüestió de gènere. En el cas de dones amb contractes temporals el salari promig fou, agafant indicadors de 2004, un total de 3.600 euros menys a l'any que el dels homes en la mateixa situació. Les diferències entre treballadors nadius i immigrants encara són majors, entre un 25% i un 35% segons les xifres manipulades pels sindicats.

Sinistralitat en precari

Però, l'aspecte més dramàtic de la precarietat al treball és el que té a veure amb els accidents laborals. En els 11 primers mesos de 2007 perderen la vida en el treball 1.104 persones, una mitja de tres persones al dia. El percentatge és un 12% menor que al 2006, però es dona la circumstància de que, segons dades d'UGT, en els deu anys anteriors, en el període comprès entre 1996 i 2006, la sinistralitat augmentà un 90%.

La combinació de temporalitat i sinistralitat es dona amb freqüència. Estadísticament, tot i representar sols entorn al 34% de la població activa, els treballs temporals sofreixen més del 50% dels accidents, tan en general com si parlem d'accidents mortals. La falta d'experiència en el lloc, la mateixa debilitat laboral i les pressions per a augmentar la productivitat a costa de la salut es troben, per norma general, rere de la majoria dels casos.